

Muzeum Historyczno-Etnograficzne w Chojnicach

VI OGÓLNOPOLSKI KONKURS
DLA RZEŹBIARZY LUDOWYCH
NA SZOPKĘ BOŻONARODZENIOWĄ

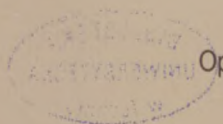
Henryk Stanclik

Komisarz konkursu i wystawy: Lidia Białkowska
Aranżacja wystawy: Adam Piechowski

Wydawca katalogu: Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Historyczno Etnograficznego
w Chojnicach

Redakcja: Lidia Białkowska
Zdjęcia: Adam Piechowski

Opracowanie graficzne: Marek Woliński
Druk: Drukarnia „Standruk” Chojnice

Autorzy szopek na okładce: Piotr Woliński, Włodzimierz Ostoja-Lniski

ISBN 978-83-60947-03-6

626088

Muzeum Historyczno-Etnograficzne w Chojnicach

VI OGÓLNOPOLSKI KONKURS
DLA RZEŹBIARZY LUDOWYCH
NA SZOPKĘ
BOŻONARODZENIOWĄ

Chojnice 2007

976744

w. 468/2007

W Muzeum Historyczno - Etnograficznym w Chojnicach rozstrzygnięto 6. edycję, organizowanego co dwa lata, Ogólnopolskiego Konkursu dla Rzeźbiarzy Ludowych na Szopkę Bożonarodzeniową. W tym roku na zaproszenie muzeum odpowiedziało 20 twórców z 6 województw: pomorskiego, kujawsko-pomorskiego, wielkopolskiego, łódzkiego, mazowieckiego i śląskiego, którzy nadesłali 23 szopki. Ich oceny, na posiedzeniu 27 listopada 2007 r., podjęło się jury pod przewodnictwem dra Aleksandra Błachowskiego historyka sztuki i etnologa z Torunia, z udziałem Wandy Szkulmowskiej z Bydgoszczy, reprezentującej bydgosko-toruński oddział Stowarzyszenia Twórców Ludowych i Lidii Białkowskiej - kustosza muzeum w Chojnicach jako sekretarza.

Wśród prac przeważają tradycyjne szopki do noszenia w pochodach kolędniczych. Pozostałe - o mniejszych rozmiarach - wykonano z myślą o dekoracji mieszkań - pod choinkę a szopki duże mogłyby stanowić element wystroju bożonarodzeniowego w kościele. Wszystkie złożone kompozycje rzeźbiarskie nawiązują do tradycyjnej ikonografii szopki kolędniczej, choć przedstawiają ją w różnorodnych rozwiązaniach formalnych. O ocenie jury zadecydowały w głównej mierze wartości artystyczne szopek.

Nagrody i wyróżnienia przyznano następującym autorom:

Nagroda I	Piotr Woliński	Kcynia
Nagroda II	Bronisław Suchy	Stara Wiśniewka
Nagroda III	Eugeniusz Węgiełek	Góra Kalwaria

Wyróżnienia

Leszek Baczkowski	Frank
Józef Bonk	Tuchola
Wiktor Chrzanowski	Toruń
Zdzisław Grajper	Lębork
Edward Jastrzębski	Gdynia
Jerzy Kamiński	Barłóżno
Kazimierz Odżygózdź	Lębork
Włodzimierz Ostoja-Lniski	Czersk
Henryk Stanclik	Bielsko-Biała
Waldemar Styperek	Grudziądz
Henryk Tarka	Żychlin
Józef Walczak	Więcbork

Szopki wyróżnione udziałem w muzealnej wystawie pokonkursowej prezentowane są w Bramie Człuchowskiej do końca lutego 2008 r. Ekspozycję wzbogacają obrazy o tematyce bożonarodzeniowej: na szkłe - autorstwa Danuty Styperek z Grudziądza oraz na desce - Józefa Chelmowskiego z Brus, złożone poza konkursem.

Laureatom konkursu gratulujemy wyróżnień, a wszystkim uczestnikom składamy serdeczne podziękowania i życzymy szczęśliwego Nowego Roku.

Henryk Tarka

...Trzej królowie ode wschodu
z darami swego narodu
Do Betlejem pośpieszają
Pokłon i dary Mu dają.

Bijcie w kotły, w trąby grajcie
A Jezusa przywitajcie
Na świat narodzonego.

Zdzisław Grajper

Wiktor Chrzanowski

Wincenty Pol, Z „Pieśni o domu naszym”

Jak obrządek każe dzienny,
Snopy wnosi sam gumienny;
Bo trza chleba do wesela -
I sam siankiem stół zaściela,
W pamięć żłobu Zbawiciela, -
I po kątach snopy stawi
I coś z cicha błogosławi.
Plastry miodu w wielkiej krobi
Stary bartnik sam sposobi;

Zadudniło coś po moście;
Ktoś przed gankiem z bata pali -
Więc drzwi w ościerz - goście! goście!
Coraz pełniej w wielkiej sali. -
Przełamali się pospołu -
I stanęli koło stołu -
A trzy krzesła polskim strojem
Kolo stołu stoją próżne;
I z opłatkiem każdy swoim
Idzie do nich splancać dłużne:
I pokłada na talerzu

Anielskiego chleba kruchy;
Bo w tych krzesłach siedzą duchy...

Nikt nie pyta o kim mowa,
Wszyscy wiedzą, co się święci,
I dla kogo serce chowa
Winną pamięć, w tej pamięci!
Łżą się ucztą rozpoczyna -
Niemo liczy się drużyna,
Ze strat wszystkich, z lat ubiegłych,
Z nieobecnych i poległych.

Za oknami, na dziedzińcu,
Słychać szepty i poswarki: -
I migają się latarki -
I chłopięta stoją w wieńcu. -
Aż już w blasku niespodzianie,
W samym oknie szopka stanie
I kolęda zabrzmi głośno
Pieśnią wielką i radosną...

(Z. Gloger, Rok polski w życiu, tradycji
i pieśni, Warszawa 1900)

Eugeniusz Węgiełek

Wiktor Chrzanowski

Wincenty Pol, Z „Pieśni o domu naszym”

Jak obrządek każe dzienny,
Snopy wnosi sam gumienny;
Bo trza chleba do wesela -
I sam siankiem stół zaściela,
W pamięć żłobu Zbawiciela, -
I po kątach snopy stawia
I coś z cicha błogosławi.
Plastry miodu w wielkiej krobi
Stary bartnik sam sposobi;

Zadudniło coś po moście;
Ktoś przed gankiem z bata pali -
Więc drzwi w ościerz - goście! goście!
Coraz pełniej w wielkiej sali. -
Przełamali się pospołu -
I stanęli koło stołu -
A trzy krzesła polskim strojem
Kolo stołu stoją próżne;
I z opłatkiem każdy swoim
Idzie do nich spłacać dłużne:
I pokłada na talerzu

Anielskiego chleba kruchy;
Bo w tych krzesłach siedzą duchy..

Nikt nie pyta o kim mowa,
Wszyscy wiedzą, co się święci,
I dla kogo serce chowa
Winną pamięć, w tej pamięci!
Łżą się uczta rozpoczyna -
Niemo liczy się drużyna,
Ze strat wszystkich, z lat ubiegłych,
Z nieobecnych i poległych.

Za oknami, na dziedzińcu,
Słychać szepty i poswarki: -
I migają się latarki -
I chłopięta stoją w wieńcu. -
Aż już w blasku niespodzianie,
W samym oknie szopka stanie
I kolęda zabrzmie głośno
Pieśnią wielką i radosną...

(Z. Gloger, Rok polski w życiu, tradycji
i pieśni, Warszawa 1900)

Eugeniusz Węgiełek

Józef Chelmowski

Pochody kolędnicze z szopką, rozpowszechnione we wszystkich regionach Polski pod koniec XVIII wieku, rozpoczynały się w dzień św. Szczepana, a na Kaszubach wyjątkowo już w czasie adwentu i trwały do Trzech Króli. Kolędnicy śpiewali kolędy, składali życzenia i prezentowali teatryki kukielkowe o narodzinach Jezusa. Wszędzie witano ich z radością.

*Mości gospodarzu,
domowy szafarzu,
nie bądź tak ospały,
każ nam dać gorzały
dobrej z alembika
i do niej piernika.
Hej, kolęda, kolęda.*

*Mościa gospodyni,
domowa mistrzyni,
okaż swoją łaskę,
każ upiec kielbasę,
którą kiedy zjemy,
to podziękujemy.
Hej kolęda, kolęda.*

UCZESTNICZY KONKURSU

Leszek Baczkowski	Frank pow. Starogard Gd. woj. pomorskie
Adam Baran	Łówcz, Łęczyce woj. pomorskie
Józef Bonk	Tuchola woj. kujawsko-pomorskie
Józef Chełmowski	Brusy Jaglie woj. pomorskie
Wiktor Chrzanowski	Toruń woj. kujawsko-pomorskie
Zdzisław Grajper	Lębork woj. pomorskie
Edward Jastrzębski	Gdynia woj. pomorskie
Jerzy Kamiński	Barłożno pow. Starogard Gd. woj. pomorskie
Łukasz Kamiński	Barłożno pow. Starogard Gd. woj. pomorskie
Magdalena Kamińska	Barłożno pow. Starogard Gd. woj. pomorskie
Kazimierz Odżygózdź	Lębork woj. pomorskie
Włodzimierz Ostoja Lniski	Czersk woj. pomorskie
Henryk Stanclik	Bielsko-Biała woj. śląskie
Waldemar Styperek	Ruda, Grudziądz woj. kujawsko-pomorskie
Bronisław Suchy	Stara Wiśniewka pow. Złotów woj. wielkopolskie
Henryk Tarka	Żychlin pow. Kutno woj. łódzkie
Józef Walczak	Więcbork woj. kujawsko-pomorskie
Eugeniusz Węgiełek	Pęcław, Góra Kalwaria woj. mazowieckie
Piotr Woliński	Kcynia woj. kujawsko-pomorskie
Ela Żeglińska Świderek	Skierniewice woj. łódzkie

Biblioteka Główna UMK

300043506693

Biblioteka
Główna
UMK Toruń

976744

